REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 210. Brașov, Vinerĭ 22 Septemvrie (5 Octomvrie). 1900.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe șése lunĭ 12 coróne; pe treĭ lunĭ 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România și streinătate, pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai ușor prin *mandate postale.*

Administrațiunea.

Clubul Sașilor și Românii.

Sub titlul acesta „*Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*“ de Sâmbătă, reproducênd observările din numĕrul 204 al fóiei nóstre asupra rĕspunsului sĕu la critica, ce am fost făcut'o vorbirei dela Sighișóra a deputatului Melzer, ne dă cu colegială prevenire deslușirile cerute de noi despre aceea, *de ce d-l Melzer declară acum, că Sașii nu mai vor sĕ fiă partidă de naționalitate în dieta Ungară?*

Lăsăm sĕ urmeze din cuvênt în cuvênt espunerile esplicative ce le face la rugarea nóstră „*Sieb. d. Tageblatt*“ în fruntea numĕrului sĕu (8143) dela 29 Septemvrie anul curent:

„Voim sĕ satisfacem provocării ce ni-s'a adresat, nu pentru-că am atribui lucrului atâta importanță principială, ca „Gazeta“, cât mai ales din considerațiunĭ de stimă colegială și pentru ca sĕ evităm aparența, că n'am putĕ da nicĭ un rĕspuns“.

„In scurte cuvinte ḑis, aicĭ nu e vorba decât de o controversă în jurul unuĭ singur *cuvênt*. Și anume după cum vom înțelege espresiunea „partidă de naționalitate“, așa se va putĕ rĕspunde positiv séu negativ și la întrebarea, décă deputații sașĭ formézâ o astfel de partidă în dietă. Cei nouă deputațĭ și adecă cei doi ai cercului Brașov și Sibiiu, apoi cel din Sighișóra, Cristian, Cisnădiă, Ghimbav și Nocrich, carĭ până la 1898 au aparținut partidei liberale (guvernamentale), sunt toțĭ de naționalitate *săsescă*, aleșĭ pé basa programului poporal *săsesc;* ei au ieșit din partida liberală, deóre-ce au recunoscut, că aparținênd acelei partide în multe privințe sunt împedecațĭ în representarea intereselor naționale ale poporului *săsesc* și în consecință s'au constituit într'un club, care 'șĭ are șeful sĕu propriu, în cas de necesitate își designézâ și un vorbitor și 'l plenipotențiézâ, și care se numesce în-de-obște „clubul săsesc“.

„Décă aceste momente sunt de ajuns, pentru de a-se putĕ aplica numirea de „partidă de naționalitate“, atuncĭ ea se póte aplica. Numai și numai în sensul acesta au alcătuit Sașii și înainte de anul 1892, în care an au pășit în partidul liberal, o „partidă de naționalitate“, și „Gazeta“ e pe deplin în nedrept, décă susține, că posițiunea deputaților sașĭ astăḑĭ este alta, decât atuncĭ. Acéstă erόre își are esplicarea probabil în faptul, că mai 'nainte în anii 1870 și 1880 Sașilor li-s'a dat mai multe motive concrete de a face oposițiunea cea mai hotărîtă guvernului și prin urmare acéstă atitudine oposițională s'a observat permanent, pe când în momentul de față, dela legea pentru numirile de localitățĭ încóce — care a dat tocmai signalul pentru repășire — n'au mai obvenit motive de o astfel de însemnătate, o împrejurare, care firesce, nu eschide ivirea astorfel de motive în fie-care moment, nu eschide nicĭ oposiția deputaților sașĭ condiționată de asemenea motive. Décă în timpul de mai înainte Sașii își apĕrau în parlament interesele proprii naționale, ei apĕrau ce-i drept în acelaș timp și interesele celorlalțĭ nemaghiarĭ și de când cu pasivitatea Românilor, Sêrbilor și Slovacilor au și putut fi considerațĭ ca singurii anteluptătorĭ ai acelora în parlament. Un astfel de cas a fost și când deputatul Melzer a luat cuvêntul în primăvara acestui an în discuțiunea despre naționalitățĭ, și așa ceva se póte întêmpla și de aicĭ încolo în fiă-care moment“.

„In *acest* sens, precum am accentuat, deputații noștri formézâ acum ca și mai 'nainte o „partidă de naționalitate“. Alt colorit primesce însĕ cestiunea, décă se va aștepta dela ei, ca ei sĕ formeze o „partidă de naționalitate“ în sensul acelor nisuințe politice, carĭ stau în contraḑicere cu intențiunile și cu textul verbal al legii de naționalitate și pe carĭ noi pentru scurtime le vom numi cu terminul obicĭnuit, deșĭ nu tocmai de tot potrivit „federaliste“, fără însĕ de a-le timbra cătușĭ de puțin, după obiceiul pressei șoviniste, de neleale și trădătóre de patriă. O astfel de representare a „naționalităților“ își închipuesc politicianii maghiarĭ și probabil și „Gazeta“, și în contra unei asemenea interpretărĭ s'a pronunțat deputatul Melzer atuncĭ, când în acelașĭ loc al dărei sale de sémă, care se vede, nu i-a convenit „Gazetei“, a ḑis următórele cuvinte:

„Despre posiția ce am luat'o noi în parlament și despre firésca și neapĕrata organisațiune, ce ne am dat'o alegêndu-ne un conducĕtor din sînul nostru și ținênd consultărĭ comune asupra atitudinei nóstre parlamentare, s'a ḑis, că ea este posiția unei partide de naționalitate“.

Prin acésta sĕ înțeleg, cum se vede, nisuințe politice, carĭ tind a sparge unitatea statului, carĭ au dorințe și pretensiunĭ naționale unilaterale, ce n'au loc în cadrul scopului comun al statului. Cine stă pe basa legei de naționalitate și doresce aplicarea ei în sensul acelor bărbațĭ de stat, a căror lucrare spirituală este acéstă lege, nu cunósce astfel de nisuințe și nu le voesce. Acestea le aflăm într'un anumit înțeles la aceia, carĭ voesc se proclame caracterul unilateral de rasse al acestui stat“.

„Aceste cuvinte nu conțin absolut nimic nou, așa că deputatul Melzer nu s'a putut nicĭ pe departe cugeta la aceea, că ele vor da ansă la discusiunĭ. E vorba aicĭ de lucrurĭ vechĭ și demult cunoscute, asupra cărora a mai face discusiunĭ polemice, ḑĕu, nu mai este necesar. Intocmai aceeașĭ posițiune, precum a indicat'o Melzer într'o propoșițiune ḑisă mai mult în treacăt și fără vre-o accentuare deosebită, au luat'o Sașii în anul 1868 când cu crearea legei naționalitățilorr. Atuncĭ ei nu s'au alăturat la propunerea luĭ Mocsonyi, care cerea delimitarea unor cercurĭ administrative după naționalitățĭ, ci au propus conservarea și mai departe a vechei stărĭ de drept limbistice pentru *Transilvania.* Și décă Românii mai țin și aḑĭ la un astfel de „federalism“ și în consecință cer representarea lui dela orĭ-ce „partidă de naționalitate“, Sașii nu se pot alătura la acéstă nisuință. De aceea Sașii își recunosc legea de naționalitate, cu tóte că ea le dă mai puține drepturĭ de limbă, decât le aveau mai înainte, pe când Românii — cu totul consecvent — încă tot o resping. Și de aceea și pe „Gazetă“, décă simte trebuință de discutarea cestiunilor principiale,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(20)

Antropomorfism și antiantropomorfism în limba română.

— Fine. —

VII.

Esemplele de antiantropomorfism analisate până acum au clarificat în deajuns acel proces specific psihologic-limbistic, prin care omul, după-ce mai înainte transformase în fantasia sa întreg universul și'l prefăcuse după chipul și asemĕnarea sa, face o întorsătură rapidă și presentându-se pe sine însușĭ, ca un *microcosm*, vede reflectându-se în acéstă lume a organismului sĕu tóte obiectele analóge ca formă și funcțiune din natură.

Intocmai ca și la antropomorfisme, putem distinge și la antiantropomorfisme mai multe grade de transpunere metaforică, și anume:

a) Omul înainte de tóte vede în corpul sĕu, respective în organele corpului sĕu întrupate mai multe ființe fiă umane, fiă animalice. Caracteristice esemple în punctul acesta avem în numirile mai sus analisate: omușor, séu împĕrătuș; muschiŭ avênd sensul fundamental etimologic de *șoricel*; apoi *pupilă* (lumina ochiului), avênd sensul etimologic de *fetiță, copiliță*, și numită astfel fără îndoială din causa imaginei, ce se reflectézâ în ochiul privitorului; sĕ se compare următórele sinonime ale pupilei în celelalte limbĭ: „copilița ochilor“ în limba spaniolă (la nina de los ojos), „copiliță“ în graiul Veneținilor (putina) etc. etc.

E cunoscută anecdota cu Menenius Agrippa, care cu mult înaintea luĭ Socrates pășise cu o parabolă analogă, în care personificând întreg organismul omenesc, îl asĕmĕnă cu organismul unuĭ stat: tóte membrele fără escepție s'au conjurat în contra stomacului, care era acusat, că primesce de-a gata tóte bunătățile, fără sĕ muncéscă nimic (Liv. II, 32 sq.) O concepțiune tocmai opusă aflăm la Plato, care precum sĕ scie întreg organismul de stat îl concepe în forma unui om (Rp. IX, 588 C.), combinat din 3 organisme diferite animalice: un monstru cu nenumĕrate capete, simbolisând clasa muncitóre în stat, un leu puternic representând armata permanentă și în fruntea lor o figură de om, simbolisând mintea conducĕtóre.

b) Omul trecênd dela ființele omenescĭ și animalice la lumea cea mare, ce'l încunjură, va vedĕ în al doilea rênd reflectându-se în microcosmul organismului sĕu întrégă natură cu formațiunea sa plastică; numirile de munțĭ, văi, prăpăstii, gropĭ etc. sĕ aplică pentru determinarea formațiunei plastice a organismului omenesc. Némțul vede în mâna sa *5 munțĭ ai degetelor*, ér în diferitele cavitățĭ ale corpului sĕu vede peste tot peșterĭ séu prăpăstii: Mund-höhle. Bauch-höhle, Nasen-höhle, Achsel-höhle. Fauces (prăpastie) sè numesce în limba latinéscă gâtlejul. In sens analog sĕ aplică în limba românéscă pentru diferitele cavitățĭ cuvêntul *văgăună* (prăpastiă). Mai ales părțile indencente ale corpului omenesc dispun de o nomenclatură bogată antiantropomorfică, de caracter pur eufemistic [1]), a cărei publicare firesce nu póte avé loc decât într'o colecțiune folklorică secretă (*Κρυπτάδια*) [2]). — De pod sĕ vorbesce la palmă: podul palmei, éră de cămare la cap respective la pĕrul pieptănat: *cărarea pĕrului.* In acelașĭ sens, sĕ ḑice în graiul Bănățenilor *barbă cu socacĭ*, adecă barbă cu cărare, cu stradă, barbă despărțită 'n două. De *sfêrcurĭ* sĕ vorbesce la mustățĭ, țițe, urechĭ: sfêrcurile mustăților etc.

c) Al treilea cas — și aicĭ avem contingentul cel mai bogat de antiantropomorfisme — este imaginea de o mașinăriă séu un aparat complet înzestrat cu cele mai variate intrumente, imagine, ce o primesce organismul omenesc în graiul metaforic al poporului.

In acest sens sĕ vorbesce în graiul poporului nostru de *coșul* peptului, *lingura* séu *furca* peptului; *fluerul* piciórelor; *lopățica* omopIatului; *scoica* (pavilionul) urechei, *toba* (timpana) urechei; apoi de *cóșă* séu *secere* (falca); *burduf* séu foi de suflat (fóle); *óIă* (țéstă); *vas* (hârcă); *albie* séu *scafă* (*scăfărlie.*) *țesătură* la piele, *încheeturĭ* séu *legăturĭ* la diferite organe etc. etc. Sĕ se compare în limbagiul scientific *ciocan, nicovală, scăriță*, la ureche; *valvulă*; *linte* la ochĭ etc.

Nicolae Sulică.

[1]) Sĕ se vadă articolul meu: Eufemisme în limba română, publicat în „Gaz. Trans“. 1899, Nr. 205—220.

[2]) Sub acest titlu s'a publicat într'un numĕr restrêns de esemplare o serie de volume cu cuprins folkloric, ca frase, espresiunĭ, proverbe, anecdote, poveștĭ pornografice, culese dela diferite popóre, și carĭ nu póte fi puse în mâna orĭ și cui.

trebue sĕ o îndrumăm la întréga politică săsĕscă dela 1868 îecóce, a căreia granițe deputatul Melzer le-a observat întru tóte“.

Mulțumind colegilor dela organul național săsesc din Sibiiu, ne reservăm a da și noi părerea asupra cestiunilor principiare, cărora continuăm a le atribui și după aceste deslușirĭ o importanță mare în împrejurările de față.

Crispĭ despre tripla-alianță. Intr'un interview, ce l'a avut „Tribuna“ din Roma cu fostul prim-ministru italian Crispi, acesta, după cum scrie numita fóiă, s'a esprimat astfel cu privire la starea actuală: Italia trebue sĕ se pregătéscă pe ḑiua de 17 Maiŭ 1903, când espiră tripla-alianță. Opiniunea publică în Germania acum nu este așa de favorabilă pentru a renoi alianța, ca mai înainte. In Austria, a cărei esistență stă în interesul Italiei, starea politică internă e fórte critică. De-odată cu tripla-alianță se sistéză și convențiunile comerciale. Sórtea nóstră, ḑise Crispi, atêrnă dela dibăcia nóstră și a mijlocitorilor noștri.

Marina Rusiei. Precauțiunea cu care se lucréză la desvoltarea pentru viitor a Rusiei o dovedesce și faptul, că ea pune cea mai mare grijă și tinde din tóte puterile, ca sĕ ajungă a fi egală cu puterea marină englesă și francesă. După cum arată budgetul pentru anul viitor 1901, ținta acésta în decurs de un an o va și ajunge în deplină mĕsură. Budgetul ministeriului pentru marină pe anul viitor s'a votat — după semi-oficiosul „Kronstadski Vjestnick“ — la 97,097,666 ruble. Dintre acestea 60 milióne sunt menite pentru erogațiunĭ comune, ér 16 milióne pentru sporirea flotei. Pentru întăririĭ de port se vor folosi la Liban 3 milióne, la Vladivostok 2 și la Port-Arthur 3 milióne. — Budgetul anului viitor întrece cu 10.869,651 ruble budgetul din anul curent.

Congregația comitatului Brașov

ținută în 1 Octomvrie a. c.

(Urmare.)

Dr. Flechtenmacher interpeléză în cestiunea respectării dreptului de limbă din partea oficiului comitatens și a solgăbirăilor. El ḑice, că părțile săsescĭ primesc dela oficiu central și dela numiții funcționarĭ citațiunĭ, resoluțiunĭ etc. în *limba maghiară* așa că nu le înțeleg și trebue sĕ se adreseze tot la funcționarĭ pentru deslușire. Procederea acésta este însĕ contrară legei, căcĭ printr'ênsa se calcă disposițiunile legii art. 44 dela 1868.

Mai departe se plânge, că învitarea prealabilă la adunarea de adĭ s'a trimis membrilor tot numai în limba *maghiară*.

Viceșpanul *Dr. Iekel* respunde, că la oficiul comitatului funcționariĭ îșĭ dau cea mai mare silință de a satisface tóte cerințele în mod egal, dér nu pot birui cu tóte, căcĭ lipsesc și forțele necesare de lucru. Funcționarul e tot de-auna gata de a da deslușire părților în limba lor maternă.

Dr. Flechtenmacher ia la cunoscință rĕspunsul dat la interpelarea sa în speranță, că în viitor se vor delătura tóte inconveniențele, prin carĭ sĕ scurtéză dreptul de limbă al părților.

A doua interpelare, ce o făcŭ Dr. *Flechtenmacher* cu privire la *procedura nelegală la tribunalul din loc* în urma disposițiilor luate de noul președinte de tribunal Weér, ḑice, că documente și plenipotențe, pe carĭ le presentă părțile se resping simplaminte, décă nu sunt scrise în limba maghiară și sĕ cere traducerea lor. Astfel se întêmplă, că în multe casurĭ tribunalului i-se presentă nu documentele originale, carĭ singure sunt autentice, ci simple traducerĭ. Printr'asta se lungesce numai procedura și așa destul de trăgănătóre, părților li-se causéză spese mai marĭ și legea este ḑilnic călcată în picióre. Adunarea comitatului este chiămată, ḑice interpelantul, de-a face o representațiune ministrului și de a-l ruga sĕ pună capĕt unei astfel de procedurĭ nelegale.

Fișpanul-președinte refusă de a rĕspunde la acéstă interpelațiune, derórece nu este locul aicĭ de a judeca asupra faptelor tribunalului. O afacere ca acésta póte fi adusă înaintea congregației și pusă la ordinea ḑilei numai în forma unei propunerĭ.

Interpelantul, vrênd sĕ rĕspundă, cere ca, deórece n'a înțeles bine partea din urmă a declarării președintelui, sĕ i-se tâlmăcéscă în limba germană. Fișpanul declară acésta de neadmisibil și interpelantul persistând în cererea sa, îi retrage în urmă cuvêntul.

Imediat după acésta cere cuvênt *Dr. Lassel.* Fișpanul declară, că nu e permis sĕ vorbéscă la interpelare, atuncĭ Lassel declară, că vrea sĕ facă o nouă interpelare. Fișpanul ḑice, că nu o póte admite nicĭ acésta, deóre-ce trebuia sĕ fiă mai dinainte anunțată.

Dr. *Lassel* arată, că după lege are dreptul pe câtă vreme nu s'a trecut la ordinea ḑilei sĕ facă interpelare.

In fine *fișpanul* îi dă voie sĕ vorbéscă, dér după primele cuvinte ce le rostesce Lassel, ḑicênd, că vrea sĕ interpeleze în afacerea procederei ilegale la tribunalul de aicĭ, fișpanul ḑice, că despre acésta nu-i póte concede sĕ vorbéscă și îi retrage cuvêntul. In urmă Lassel cere sĕ se ia la protocol faptul, că a fost împiedecat de a face o interpelare și anunță recurs.

Va urma.)

Impĕratul Chinei și împĕratul Germaniei.

Ĕtă telegrama ce a adresat'o împĕratul Chinei lui Wilchelm II:

„Impĕratul Chinei trimite salutările sale împĕratului Germaniei.

„O revoltă neprevĕḑută în China a produs asasinarea ministrului Vostru.

„Supușii mei au procedat rĕu și au rupt relațiunile nóstre amicale, ceea-ce regret adênc.

„Adĭ am ordonat Marelui consiliu Kun-Kang, de a da onorurile funebre rĕmășițelor pământescĭ ale ministrului Vostru și sĕ înlesnéscă transportul lor în Germania.

„Am ordonat de asemenea ministrului meu din Berlin, Luhaihvan, de a da onorurile funebre acelor rĕmășițe pământesc la sosirea lor în Germania.

„Prin asta voesc sĕ vĕ arăt adânca mea părere de rĕu. Altă-dată țĕrile nóstre trăiau în pace.

„Vĕ conjur acum în considerațiunea intereselor nóstre comune, sĕ permitețĭ, ca negociările sĕ se încépă în curênd și vĕ asigur de o pace perpetuă.

„Cu multă stăruință vĕ fac acest apel“.

Ĕtă și telegramu prin care a rĕspuns împĕratul Wilhelm:

„Eu, împĕratul german, am primit, telegrama Majestății Vóstre. Cu mulțumire vĕd din ea, că Majestatea Vóstră vĕ nisuițĭ de-a espia, după obiceiŭ și regulament uciderea infamă, insultătóre de orĭ-ce cultură. Dér eu, ca împĕrat german și ca creștin nu consider faptul monstruos ca espiat prin jertfe de libațiune. Pe lângă ambasadorul meu ucis, fórte mulțĭ creștinĭ, frațĭ de credință, episcopĭ, misionarĭ, femei și copii au trecut înaintea tronului lui Dumneḑeu, carĭ pentru credința lor, care e și credința mea, au murit între chinurĭ și cu mórte silnică și pășesc ca *acusatorĭ ai Majestății Vóstre.* Óre de ajuns sunt jertfele de libațiune pentru toțĭ aceștĭ nevinovațĭ?

„*Nu fac vinovat pe Majestatea Vóstră* pentru acéstă vătĕmare, ce s'a comis în contra ambasadorilor, carĭ din partea tuturor statelor sunt considerațĭ ca neviolabilĭ, nicĭ pentru acele grele vătĕmărĭ, cu carĭ atâtea popóră, confesiunĭ și supușĭ ai Majestăți Vóstre, carĭ mărturisesc credința mea creștină, au fost chinuițĭ.

„Dér consilierii tronului Majestății Vóstre, funcționarii, asupra capului cărora cade acusațiunea sângerósă a crimei, carĭ umple de grózá tóte națiunile creștine: trebue sĕ-șĭ ia pedépsa pentru faptele lor infame și *décă Majestatea Vóstră îi vețĭ împărtăși de pedépsa meritată, acésta voiŭ considera-o ca o espiare, cu care națiunile creștine sunt mulțumite.*

„Décă Majestatea Vóstră dațĭ la asta mâna de ajutor și prin asta vețĭ primi și sprijinirea representanților tuturor națiunilor ofensate, atuncĭ eu din parte-mĭ declar, că *mĕ învoesc.* Bucuros așĭ saluta în scopul acésta și reîntorcerea Majestății Vóstre în capitala Peking.

„*Generalul meu, mareșalul campestru conte Waldersee va primi ordin*, ca pe Majestatea Vóstră sĕ Vĕ priméscă nu numai corĕspunḑĕtor rangului și majestății, ci sĕ dea tot sprijinul militar Majestății vóstre, pe care îl dorițĭ și de care póte vețĭ fi avênd și lipsă în contra revoltanților. *Eu mĕ plec păcii*, dér astfel de pace, care pedepsesce pĕcatul și oferă tuturor străinilor în China siguranță deplină, în privința corpului și vieții, a averei și proprietății lor, dér cu deosebire în privința liberei eserciărĭ a religiei lor.

Wilhelm I. R.

Situația în China.

Ḑiarului „Frankfurter Zeitung“ i se anunță din Shanghai:

Li Hung-Ciang a sosit la Peking. Edictul, care conține ordinul de a se decapita acei soldațĭ, carĭ în calea lor combat poporul, se referă de sigur la soldații ce s'au luptat cu Boxerii. Societățile secrete în districtul Yangtse se înmulțesc pe ḑi ce merge, 5000 drapele negre se întorc la Canton.

Minciunile chinese, despre înfrângerile străinilor fac situațiunea seriósă. Canoniera germană „Luchi“ și alte 4 canoniere străine se află la Canton.

*

Telegramele din Tokio anunță, că ministeriului retras Yamagata îi va succede probabil ministeriul Ito, de óre-ce marquisul Ito e cel mai capabil dintre bărbații de stat în Japonia, pentru a coopera la soluțiunea problemei chineze.

Venirea lui Ito în fruntea afacerilor, n'ar aduce nicĭ o schimbare însemnată în politica Japoniei, dér e probabil, că Ito va susține cu putere necesitatea integrităței Chinei. Dela guvernul lui Ito se aștéptă și un cordial acord al Japoniei cu Anglia pentru a resista la împărțirea Chinei și la preponderanța Rusiei în China.

*

Corespondentul din Paris al ḑiarului „Morning Post“ află, că Francia, Germania și Rusia s'ar fi înțeles aprópe asupra programului chines, care peste câte-va ḑile va fi comunicat celorlalte puterĭ.

Propunerile relative sunt de natură de-a puté fi primite de tóte puterile interesate. Mĕsurile luate în vedere nu vor fi atât de severe ca cele propuse de Germania.

Prin intervenția Rusiei, dreptatea va fi unită cu blândețe. Numirea lui Tuan nu va fi atinsă de primele negocierĭ. Cing și Li au fost recunoscuțĭ de puterĭ ca plenipotențiațĭ. Pedepsirea instigatorilor măcelurilor este o problemă, ce ar presenta dificultățĭ și ar puté dura prea mult.

„Morning Post“ salută cu bucuriă un program mai moderat, de óre-ce propunarea germană lesne ar puté încurca puterile într'un rĕsboiŭ de durată și mărime ce nu se póte prevede. Inainte de ce puterile vor întreprinde un mare rĕsboiŭ contra Chinei, ar fi de dorit, ca națiunea englesă sĕ cunóscă scopul și consequențele acestui rĕsboiŭ.

*

Anexarea Mandsuriei de către Rusia a fost oficial desmințită. Adevĕrul e, că s'a făcut a ocupațiă provisorie în scop de pacificare. „Mesagerul Oficial“ din Petersburg a publicat la 28 Septemvrie o notă emanând dela ministerul de esterne rus, în care se desminte categoric pretinsa anecsare a Mandsuriei. Aceeașĭ notă amintesce, că notele precedente publicate din ordin imperial în „Mesagerul Oficial“ au luminat în de-ajuns opinia publică asupra atitudinei Rusiei în evenimentele din China și în special din Mandsuria.

O agenția telegrafică pretinde a sci, că contele Lambsdorff a trimis tuturor representanților Rusiei din strĕinătate o notă învitându-i sĕ aducă la cunoscința guvernelor respective desmințirea formală a scirilor tendențióse asupra pretinsei anexărĭ a Mandsuriei.

Rusia ocupă acéstă provincie chinesă în mod provisoriu spre a contribui la pacificarea generală a Imperiului de mijloc. Rusia n'a avut nicĭ-odată intenția de a lucra afară din concertul puterilor, a cărui menținere a urmărit'o neîntrerupt.

SCIRILE ḐILEI.

— 21 Septemvrie v.

Biblioteca poporală a Asociațiunei. Astăḑĭ, primim numĕrul prim din „*Biblioteca poporală*“ a Asociațiunei, a căreia lipsă a fost atât de mult simțită la noi Românii și a cărei idee în fond s'a plantat cu un lung șir de anĭ înainte, adecă încă atuncĭ, când se ținuse adunarea generală a Asociațiunei la Făgăraș și se votase acea miiă de florenĭ, ce era menită a-se da anual pentru editarea de scrierĭ bune pentru popor. Sĕmênța plantată va sĕ ḑică la adunarea din Făgăraș o vedem rĕsărind acum și sperăm firm, că rodurile ei pentru desvoltarea în cultura națională a poporului nostru vor fi tot mai abundente în viitor. Acésta ne face sĕ-o sperăm și începutul promițĕtor al edărei bibliotecei, fiind primul lui numĕr de 62 pag. și numai cu 20 banĭ, ér cuprinsul potrivit și bine ales, publicând patru povestirĭ interesante de Ioan Pop-Reteganul.

Domnișóra Agata Bârsescu. „Neue fr. Presse“ din Viena scrie: Tînĕra eroină de odinióră a Burg-Teatrului din Viena, d-șóra Bârsescu, se află actualmente la Berlin. Cu acéstă ocasiune s'a încheiat între artistă și teatrul din Berlin un contract în urma căruia d-ra Bârsescu va juca mai mult timp în teatrul din Berlin. Representațiile vor începe cu Hero din piesa lui Grilparzer „Des Meeres und der liebe Wellen“. Unul din rolurile viitóre se ḑice, că va fi „*Partenia*“ din Shon der Wildnis“.

Șoviniștii ungurĭ și limba germană. Fóia lui Banffy „Magyar Szo“ aduce o scire curiósă. Spune, că magistratul orașului Budapesta a provocat 21 de senate școlare de-a declara, décă *află de lipsă a-se introduce limba germană în școlele elementare*? La acéstă întrebare *15* dintre senatele școlare întrebate au rĕspuns, că limba germană *în tot chipul trebue delăturată din școlele elementare*, 5 dintre ele n'au dat rĕspuns hotărît și *numai unul* (senatul școlar din cercul VII nr. 3) a rĕspuns în favorul introducerei limbei germane. — Acéstă scire o comentéză fóia banffystă esprimând multă bucuriă, că „nu mai sunt adĭ timpurile vechĭ, când fără de-a învĕța limba germană nu puteau fi copii crescuțĭ în școle elementare. De limba germană, ḑice fóia banffystă, astăḑĭ deja ne putem lipsi și părerea acésta a esprimat'o și majoritatea senatelor școlare.“ — Ei bine. Nu sunt de capul asiatic limbile culte europene. Pe când, de esemplu între oficerii armatei române nu vei găsi unul, care înafară de limba maternă sĕ nu scie cel puțin limba francesă, ba în fórte mare parte și cea germană și tot așa stă acolo și cu partea alésă a societății, căcĭ rar vei găsi persóne, carĭ sĕ nu scie vorbi cel puțin una dintre limbile europene. La noi însĕ, în țéra lui „Papp János“, după vorba lui „Magyar Szo“ e o *molipsire* a sci limba germană și ajunge berechet a sci „limba statului“, care singură e patriotică după părerea șoviniștilor.

Avis. Sortarea obiectelor dela loteria aranjată de „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ se va ținé în tot casul la 20 Oct. st. n. Avênd în vedere scopul măreț ce urmăresce „Asociațiunea“, a cărui realisare atêrnă în mare parte și dela resultatul acestei loterii, invităm și noi din parte-ne, pe toțĭ doritorii de cultură, sĕ șĭ procure losurĭ până la terminul arătat. Avênd loteria acésta pe lângă căștigurile cele mai numĕróse și cele mai

avantagióse prospecte de câştig. Losurî se pot cumpěra şi dela cassa filialei „Albina“ cu preţul de-o corónă.

Concertul de aséră al domnişórelor *Elsa* şi *Grete Krummel* cu amabilul concurs al dómnei *Maria G. Dima* şi al d lui R. *Lassel* a fost un concert distins. Programul ales şi potrivit de lung a oferit în frumósa variaţiune o séră fórte plăcută publicului amator de musică. D-şórele concertiste deja ca escelente pianiste şi în predarea lor ca minuţióse şi esacte mai vêrtes în piesele ce le cântă unisono, în carî esceléză cu deosebire, au fost şi aséră la înălţime mai vêrtos în piesele: „Ungarische tänze“, de Brahms, în „*Loreley*“ de Seeling şi „*Tarantel*“ de Chopin. D-na Dima mult simpatica nóstră altistă a delectat şi de astă-dată pe ascultătorî cu sublima-i voce şi cu măéstra modulare a ei şi interpretare a pieselor. Dintre care amintim „Waldesgespräch“ de Iensen, dér mai sublimă ni-s'a părut vocea d-nei Dima în piesa: „In zadar vuesce Cerna“, de Mandyczewski, la ceea-ce a contribuit şi farmecul, cu care pronunţa limba română.

D-rele concertiste, precum şi d-na Dima au fost viu aplaudate şi rechiămate.

Producţiunea statelor industriale. Ministerul muncei din Statele-Unite a publicat de curênd o statistică a valórei produselor principalelor ţěrî industriale din lume. Etă care este acéstă valóre în milióne de francî: Statele-Unite 35.000, Anglia 20.500, Germania 14.575, Francia 11.276, Rusia 9.075, Austro Ungaria 8.125, Italia 3.630, Belgia 2.550, Spania 2.125 şi Elveţia 800 de milióne. Estra-ordinara desvoltare a industriei Statelor-Unite este de a-se atribui puterei mai intensive de muncă a lucrătorilor americanî, metodelor mai practice de muncă şi întrebuinţarea mai intensivă a maşinelor. Pe lângă acésta mai adăugăm şi ieftinătatea materiilor prime. In ce privesce forţa motrică, étă cifrele, ce le dă pentru diferitele ţěrî, statistica americană de mai sus: Statele-Unite 18 milióne de cai, Anglia 12 milióne, Germania 9 milióne, Francia 5 milióne, Austro-Ungaria 2,5 milióne, Rusia 2,5 milióne şi Belgia un milion.

„Nix deits!“ Se vede, că de-un timp încóce pe jupânii Jidano-Maghiarî îi scutură rěu frigurile maghiarisării. S'a întêmplat adecă, că direcţiunea băilor din Tatra printr'o epistolă în limba germană a întrebat pe primarul din Dobşina, rugându-l sě-i rěspundă cât mai curênd prin o telegramă, décă ghiăţarul mai e încă deschis? La epistola direcţiunei băilor din Tatra, primarul Dobşinei s'a „distins“ în catalogul şoviniştilor prin următorul rěspuns dat pe unguresce: „Direcţiunea băilor dela Tatra. Gheţarul deschis. De altă-dată unguresce! Primarul“. — Cu acésta „fericita“ ţéră unguréscă e scăpată.

Nouă societate. In curênd se va înfiinţa în Bucurescî o nouă societate cooperativă de credit şi economii sub denumirea de „Olteanu“. Acéstă societate se crează în scopul de-a îndruma pe Oltenî şi sătenî pentru a cultiva grădinăritul, şi pentru stabilirea lor ca comercianţî. Societatea va înlesni credite pentru cei ce se vor ocupa cu asemenea întreprinderî. Deosebit de acésta se vor mai crea şi şcóle de adulţî pentru instruirea celor carî se vor ocupa cu grădinăritul.

Alergărî de biciclete. Duminecă, 24 Septemvrie v., órele 2 şi jum. p. m. vor avé loc la Velodromul Român dela rondul II dela şosea (Bucurescî) marî alergărî internaţionale de biciclete şi tandem, organisate de Societatea generală a cicliştilor din România. La aceste curse va lua parte şi ciclistul american James Louis (America), care în urma unui pariu de 50.000 dolarî, (250 mii lei) face înconjurul pământului pe tandem cu soţia sa. Afară de asta vor mai lua parte şi alţî 4 renumiţî campionî din Viena.

Foc. Erî séră pe la órele 7 s'a încins un foc mare la casele măestrului-měsar sas I. Hubbes din Braşovul-vechiŭ. Strada lungă, arḑênd până în pământ şura cu tot materialul lucrat şi nelucrat ce era în ea, grajdul cailor şi un coteţ de porcî, rěmânênd bietul măestru sěrac. Focul nu se scie din ce causă s'a iscat.

O farsă. Doi domnî, dându-şî aere misteriose, au descins la unul din hotelurile din Dorohoiŭ, ér unul din acei domnî s'a înscris sub numele de *Boris-Sarafoff-*Sofia. Lesne se póte înţelege efectul, pe care l'a făcut acest nume asupra antreprenorului hotelului. Poliţia a fost avisată şi pusă în mişcare — până s'a descoperit, că totul era... o farsă.

Mersul ciumei în Glascov, contrar desminţirilor ce s'au dat, ia din ḑi în ḑi proportii mai marî. Dela 8—15 Septemvrie casurile de ciumă au mers crescênd dela 15—25 pe ḑi. Bolnavî dubioşî au fost 90 ér în observaţiă 120 în total. Ciuma, care până acum era încuibată în docurî, a trecut la mahalalele Glascovului. S'au constatat acum câte-va ḑile 4 casurî în aceeaşî familiă, ér casurile în general au sporit.

Pianine fórte puţin usate se află de vêndare cu preţurî fórte avantagióse. Informaţiunî la administraţia „Gazetei Transilvaniei“.

Concerte. După cum am anunţat în numěrul de erî, programa concertului Udel este următórea:

1) Jaell: „Lohengrin, Tannhäuser-Paraphrase“; 2) Lackenbacher: „Poesie und Prosa“; 3) Koch: „Weltschmerz“; 4) Zayiczek: „Libellentanz“; 5) Lackenbacher: „Ein Preislied“; 6) Deliebe: Walzer aus der Oper „Der König hat's gesagt“; 7) Offenbach: Arie aus „Hoffmanns Erzählungen“; 8) Chopin: „Barceuse“; 9) Just: „Aus den Erlebnissen eines Quartettviertel“; 10) Lackenbacher: „Spätzin und Spatz“; 11) Fuchs: „Balade“; 12) Stern: „Kinderlied“.

— In 7 l. c. musica militară a regimentului de inf. Nr. 50 va da un concert la mese în sala de concerte dela Redută.

— Tot in 7 l. c. musica orăşenéscă va concerta la hotel „Europa“. Inceputul la 8 óre sera întrarea 60 banî.

Reînceperea afacerei Dreyfus?

Ḑiarele francese aduc scirea, că naţionaliştii afirmă că Dreyfus şi amicii sěi sunt hotărîţî sě reîncépă campania revisuirei procesului dela Rennes pe la jumětatea lunei Noemvrie. Cernusky fiind interviewat, a desminţit cum că el ar fi mărturisit, că a primit banî sě depue ca martor în procesul Dreyfus. E fórte mult comentat faptul, că ḑiarul oficios „Petit Parisien“ declară, că *Francia întrégă se va opune ca sě reîncépă afacerea Dreyfus.*

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Budapesta, la 21 Septemvrie 1900.

— Fine —

Din Bocşa montană: colectantă Liana *Costean*: D-na Melania Panajoth şi Elena Bathory câte 10 cor.; d-na Maria Budinţianu, Nic. Antal jude, Dr. P. Borlovan, Dr. A. Oprea, Maxim Popovicî, Sim. Jivoinovicî, Corn. Budinţianu, Carol Stancovicî câte 4 cor.

Din Abrud: colectantă D-ra Octavia *Stoica*: „Auraria“ cassă de păstrare 10 cor. Dr. Laurenţiu Pop 5 cor; d-na Ana Filip, d-na Silvia Cirlea, d-na Hortensia Draia câte 4 cor.; D-na Maria David, d-na Iosefa Ciura, un creştin, d-na Ana Gomboş, Dr. Al. Borzea, Silviu Lazar, d-şóra Octavia Stoica câte 2 cor.; A. Faur, T. Faur, Gav. Rancea, Corn. Muntean câte 1 cor.

Ciomacöz: colectantă: D-ra Marieta Jernea, George Şuta ppop, Achim Maniu, Lazar Jernea ppop, Al. Maniu, Romul Maniu, Cornel Maniu câte 4 cor.; I. Socolean D. Bardoşi şi Jesian câte 2 cor.

Arad: colectanta D-şóra Minerva *Ceontea*: Prea Cuv. Sa Arch. Augustin Hamsea 10 cor.; Reverendis. Domn Moise Bocşan, d-ra Minerva V. Ceontea câte 4 cor.; d-na Barbara Antonescu, d na Hortensia Suciu, Ioan Petrovicî, Dr. G. Dragomir, Dr. G. Proca câte 2 cor.

Huedin: colectant *Dr. A. Pop*, advocat: Dr. Ios. Gall 8 cor. Iuliu Poruţiu, Dr. A. Pop şi Ioan Pop câte 4 cor.

Sighetul Marmaţiei, colectant Dr. Maniu 12 cor.

Boiţa, colectantă d-ra A. Clóje: Banca Olteana şi Nic. Borzea câte 5 cor.; I. Clóje 4 cor; Toma Dragomir, I. Babeş, N. N. câte 2 cor.; — *Teiuş*: colectant Iacob Popa: Victor Bariţ 4 cor; D na Maria Raţiu 3 cor.; Efrem Raţiu, Iuliu Popa, Al. Patachi câte 2 cor Gr. S. 1 cor.

Sighişóra, colect. d-ra *E. Siandru* suma 12 cor.

Bistriţa: colect. *Dr. V. Onişor*: D-na Valeria Manu; Dr. Dum. Ciuta, Dr. G. Trifon câte 4 cor.; Dr. G. Linul, Dr. V. Onişor câte 2 cor. — *Arad* colect. d-ra Felicia Beleş: Ioan Beleş 4 cor.; Vasile Beleş, Felicia Beleş, Dr. St. Rozvan câte 2 cor.

Blaşiŭ: colect. d-ra *Negruţiu*: Dr. V. H. 2 cor.; I. F. Negruţiu 8 cor.

Selişte, colect. d-ra Letiţia Calefariu: Dr. N. Comşa, N. Henţiu, A. Banciu, Dr. Goldfinger, Dr. N. Calefariu câte 2 cor. Dr. P. Ţégle adv. Timişóra 10 cor. „Oraviţana“ soc. pe acţiunî 10 cor., D-l A. Palagesiŭ 8 cor.; Petru Juga, Tilişca 10 cor.; N. Maneguţiu M.-Oşorhei 5 cor.; Avram Corcea Costei 5 cor.; D-ra Marióra Doje, Lipova 4 cor.; d-ra Veturia Corvin 4 cor. Orăştie, d ra D. Marinescu 4 cor.; I. Moţa Orăştie 4 cor.; Const. Lungu Reşinar 4 cor.; d-ra Veturia Lazar Sanislău 28 cor.

Din Baia de Criş, colect. Al. Pêrva: Costa Şerban, Micu Adrian câte 10 cor.; Coţoi Romulus, Inco Iran-Vaţa de jos, Pop Constantin şi Ometa George din Tereţel câte 4 cor.

Mulţumind încă odată marinimoşilor contribuenţî, îi asigurăm de profunda nóstră recunoscinţă.

Pentru comitet:

Ioan Fruma, v.-preş. *Mihail Navrea*, cassar.

VARIETATE.

Amĕnunte despre Krüger. Din incidentul, că Krüger se pregătesce a merge la Bruxella, o fóiă belgiană reamintesce, că la 1886, când Krüger a umblat prin Belgia în afacerea căilor ferate din Transvaal, a cercetat şi câmpul de luptă dela Waterloo. Când Krüger cu suita lui trecŭ peste câmpul de rěsboiŭ ḑise:

„Cred, că şi noi vom avé un Waterloó. Décă Anglia va afla de bogăţiile nóstre, atuncî va fi vai de noi“. Profeţia lui Krüger s'a împlinit.

După cum scrie „Standard“, autorităţile din Portugalia au oprit esportul sulurilor de aur. Acésta e a-se atribui Angliei, căreia i-a convenit, ca aurul, ce Krüger îl are actualmente la sine, mai bine sě rěmână în Portugalia, decât ca Krüger sě-l pótă duce în alte părţî.

„Revue de Revues“ în numěrul sěu mai recent publică un articol interesant despre Krüger şi Stead, care a petrecut mulţî anî în Transvaal. Religiositatea bětrênului Krüger este legendară. Inainte de culcare séu în pat, el cetesce biblia. El esplică unele passage din biblia într'un mod fórte original. Un ascultător rugă pe Krüger sě-i esplice lui secretul S-tei Treimî. Krüger, îl privi serios, apoi îi ḑise, că bucuros îi va împlini cererea. „Ia o lumînare“, ḑise curiosului. „Ce e lumînarea? Mai întâiŭ ea e un obiect unsuros — acesta e *tatăl*, apoi fitilul — acesta e *fiiul*, în fine flacăra — acésta e *spiritul sfânt.* Aşa că sunt trei lucrurî şi totuşî e privit numai ca unul singur: lumînarea? Décă aşa ceva e posibil în viaţa de tóte ḑilele, atuncî pentru ce tragî la îndoială cele scrise în biblia?“

Cumpětul lui Krüger este de asemenea proverbial şi e cunoscut, că el nu póte avé considerare faţă de acei, carî peste měsură se dedau la beuturile alcoholice. Krüger bea numai cafea. Diminéţa dejunéză puţin, la prânḑ are masă bogată, ér séra de-asemenea cinéză fórte puţin şi mâncare uşóră. Krüger ca tată de familiă e fórte sever, dér cu tóte acestea abia póte sě mai esiste vr'un tată mai iubit. Servitorii lui încă au mare respect de el şi îl iubesc mult, deóre-ce ei bine sciu, că cu cât e bětrânul mai sever, cu atât e mai drept. Când un servitor a fost întrebat, că ce părere are despre stăpânul sěu, el ḑise: „E drept, că pretinde mult, der îi şi dă omului ce i-se cuvine!“

Scirile ce circulă despre avuţia fabulósă a lui Krüger se ḑice, că ar fi întru cât-va drepte. Dér ceea-ce se povestesce despre originea averii lui, e daparte de adevěr. Stead spune, că isvorul de bogăţiă al lui Krüger e fórte natural. Inainte cu vre-o 15 anî s'a întêmplat, că Krüger a cumpărat o moşiă numită „Geduld“, care se află situată aprópe de Rondreef. Acea moşiă a plătit'o cu vre-o 37,000 corône. Mai târḑiu Krüger a vêndut acéstă moşiă cu 4,260,000 corône. Când Krüger vindea vre-o avere, tot-déuna pretindea preţul ei în banî sunătorî. Décă se întêmpla, că îi oferea cine-va pentru averea cumpěrată hârtii de valóre, Krüger tot déuna le respingea şi pretindea talerî.

ULTIME SCIRI.

Francfurt a. Main, 4 Octomvrie. Contra **Reginei României**, care se află la rudele sale la Segenhaus, *doi anarchiştî românî*, (?) au **plănuit un atentat**. Poliţia aflând despre acésta a împedecat atentatul. Anarchiştilor le succese a se face nevěḑuţî. Regina s'a întors imediat în România.

Paris, 3 Oct. După un raport al lui „Matin“, *Germania*, *Rusia*, *Austro-Ungaria*, *Italia* şi *Japonia* s'au alăturat deja la proiectul ministrului de esterne *Delcassé*, privitor la tractările de pace cu China.

Londra, 3 Octomvrie. Agentura „Reuter“ anunţă din Peking următórele:

„Generalul Höpfner s'a dus pentru a amenința pe boxerî cu 2000 de ómenî şi cu o bateriă de taběră în partea-nordică, deóre-ce în nóptea precedentă boxerii au atacat o sentinelă ambulantă. Germanii au prefăcut în cenuşă câte-va sate, în carî au găsit arme şi au străbătut până la Nahungman. Pe Boxerii aflaţî înafară de oraş i-au împrăştiat. Trupele adversare erau prověḑute parte cu puscî, parte cu lăncî orî săbii. Câţî-va soldaţî chinesî, carî se apropiară la 20 paşî de trupele germane, au fost omorîţî. Au fost răniţî 4 soldaţî germanî.

Londra, 3 Octomvrie. „Times“ comentéză telegrama adresată de împěratul german împěratului chines şi esprimă părerea, că şi acest rěspuns dovedesce, că împěratul Wilhelm aderă necondiţionat la punctul sěu de vedere refusător.

DIVERSE.

Un leu ras. In mica localitate, Yotalifera, aprópe de castelul Patti Adelina din Wales, scriu foile englese, că ḑilele aceste s'a aşeḑat pe un timp menageria numită Graigrafft. Câştig nu avea de loc, deórece publicul nu cerceta, de aceea proprietarul se hotărî, pentru a atrage publicul, ca sě lase sě fiă ras un leu cu numele Marco de către bărbierul satului Mr. Philippi. Placate late anunţau marele eveniment şi de fapt în ḑiua hotărîtă menageria era ticsită de publicul curios. Bărbierul însoţit de dresator intră în colivia lui Marco. Dresatorul cu sbiciul ridicat a silit pe fiară sě se aşeze în póla lui Philippi ca sě fiă ras. Marco mai mult de frică, ca de voiă bună, s'a aşeḑat mârâind şi orâşnind din dinţî. Indrăsneţul bărbier şi-a împlinit ordinul cu „vervă“. I'a legat lui Marco şervetul sub barbă, l'a săpunit şi în fine l'a ras. Marco astăḑî e eroul ḑilei şi lumea se îmbulḑesce la menageriă sě admire vedenia neobicînuită, — pe leul ras.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ literare pentru popor.

„*Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„*Carte pentru toţĭ*", întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Ḑilele luĭ Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai fl. —.75 cr. Er tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Vieţa după mórte, sĕu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. Cu posta 55 cr).

Nopţĭ de iérnă. novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunóscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană,* împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„*Preotul din Noienĭ*", naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din vieţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„*Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor* şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.

„*Amicul bun*", colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii luĭ Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel sĕu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Octomvrie. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.75
Renta de corône ung. 4%. . . .	90.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120.50
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	97.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.65
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	93.—
Impr. ung. cu premii	163.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	138.—
Renta de argint austr.	96.95
Renta de hârtie austr.	96.95
Renta de aur austr.	114.80
Losurĭ din 1860.	131.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16.98
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	663.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	653.25
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale	118.30
London vista.	242.05
Paris vista	96.25
Rente de corône austr. 4% . . .	97.05
Note italiene	90.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 4 Octomvrie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.08	Vênd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—